

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 49. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700593445872/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

nende sig utydelig ind i mine Følelser. Det, at hun skulde blive reven bort, falde fra «Familien» – som jo dog var død, den var kun hende og mig – stod ængstende for mig. En anden Ulykke tænkte jeg vel mindre paa; men den var dog ikke aldeles fjern fra min Phantasi: at hun kunde komme imellem Mænd, Mandfolk, hvis blotte Blik paa hende jeg ikke kunde lide. Men til den Slags Følelser føiede sig, saasnart jeg saae paa hendes Ansigt, der mindede baade om Fader og Moder, Kjærligheden til hende selv og de Bortgangne, den Slags Kjærlighed, der ikke giver Grunde for sin Vedhængen, sin Omhu og Angst, men er i hver Blodsdraabe. Og dertil kom Løftet, min Fader havde taget af mig; jeg skulde vogte hende «som en Hund». Den Slags Løfter betyde ikke stort, naar de ere fremkomne under øieblikkelig Paavirkning, uden at de hvile i selve Naturbunden. Men det var taget mig ud af Hjertet, og jeg var stolt af det Ord «som en Hund»: fuld- stændig, hensynsløs, trofast og stærk som en stor, klog Hund.

Som Følge deraf kom jeg strax i Kamp med dem, der nu vilde tage sig af os – thi en Mand kan nok blive ulykkelig, uden at Verden bryder sig om ham; men han kan ikke døe uden at vække Opmærksomhed, og ofte følger hermed Deltagelse for de Efterlevende. Der viste sig en Formynders for hver af os, og et Par Slægtninge kom tilstede ligesom fra Luften. Det opdagedes snart, at der var en Familie-Stiftelse eller et Legat, hvortil min Søster havde Adkomst, og hvorved der materielt var sørget for hende. Saa var der ikkun mig at bryde sig om, og det blev efter lange Beregninger endelig godtgjort, at der ud af Boet kunde regnes paa en lille aarlig Sum, som endog med Tiden vilde blive noget forøget. Der var altsaa nu intet Andet at bestemme end det Vigtigste: hvorledes min Søster skulde opdrages. Det blev først vedtaget, at hun om mulig skulde anbringes hos Valdemars Forældre; men det vilde jeg ikke, fordi der var for mange Dreng, og fordi hun blev for nær ved den Gaard, vi havde mistet. Jeg havde ingen Magt til at gjøre min Villie gjældende; men der er alligevel en indre Magt hos Den, hos hvem en Afdød er tilstede, og Folk give efter for den, naar ikke netop deres egen Fordel staaer paa Spil. Man spurgte, hvad fornuftigt Forslag jeg da kunde gjøre; om jeg ønskede, at hun tilligemed mig kom i Huset hos Bryggers og blev sat i en kjøbenhavnsk Pigeskole. Nei, men jeg forlangte, at der ikke maatte være Vand imellem os, saa at Is eller Storm ikke skulde hindre os fra at komme sammen, og jeg bad om, at der maatte blive skrevet til den

Dame, som hidtil havde opdraget hende, og at det maatte blive forsøgt, om de kunde blive sammen. Hun kom strax reisende og var villig til Alt. Hun anviste ogsaa en Gaard paa Sjælland, hvor de Begge kunde finde et Hjem, og hende troede jeg. Alt Fjendskabet, som vi bestandig havde vust hinanden – eller rettere, som jeg havde tvunget mig selv og tildels hende ind i – var nu ophørt, uden at vi dog talte videre sammen. Men forinden vi skiltes, greb hun en Leilighed, da vi stode sammen ene, og sagde: »Axel, det glæder mig, at De har vust mig Tillid. De er nu Familiens Hoved, og jeg vil i Tiden staae Dem til Ansvar for Deres Søster.» Om saa mit Hjerte havde ligget aabent for hende, kunde hun ikke have valgt sine Ord rettere til at gjøre Indtryk paa mig og lade mig trygt skilles fra dem, skjøndt det forekom mig, at jeg slap altfor let fra det Hverd. Fader havde lagt paa mig.

Det var nu langt ud paa Efteraaret, og som Skoledreng havde jeg forsonet Meget; men det var bestemt, at der ikke skulde blive derved.

Samme Dag, som jeg kom tilbage til Bryggers, kaldte Justitsraaden mig efter Middagsbordet til en Samtale i Enrum og sagde til mig med sin dæmpede, monotone Stemme: »Hør nu, Axel, Du er jo et fornuftigt Menneske, og man kan tale med Dig. Der er hidtil blevet betalt ret Anseligt for Dig, det skal jeg indrømme, uagtet det ikke var Mere, end der kunde ventes efter Fordringerne, som stilledes. Jeg har ikke havt nogen Fortjeneste paa Dig, hvilket jeg ogsaa vilde ansee for usømmeligt; men, kort og godt, der har ikke været Noget at klage paa Betalingen. Nu er det, som Du vistnok veed, anderledes. Det er kun en lille Sum, der aarlig kan betales for Dig, og skjøndt jeg ikke vil være karrig imod Dig eller nægte Dig en Haandsækning, for at Du kan fortsætte Dine Studinger – for nu har Du ingen anden Fremtid end at lære Noget for Alvor og blive Embedsmand – saa vil Du dog indsee, at som Prinds kan Du ikke vedblive at leve her i Huset. Du skal naturligvis ikke lide Mangel; men jeg har givet Ordre til, at Dit Tøj, naar Du kom, ikke skulde pakkes ud, for jeg havde forberedt Dig paa, at Du nu maa flytte op paa et Kvistværrelse, og naar Du har Gæster, saa maa jeg bede Dig erindre, at Du ikke kan byde dem Noget, saadan som ofte er skeet hidtil. Det mente jeg at skyldte baade Dig og mig selv at sige Dig for en Ordens Skyld. Jeg bestræber mig altid for at være tydelig mod mine Underordnede og Alle, jeg har at gjøre med, og Forord bryder ingen Trætte.»

Dette var maaskee følesløst, men hverken haardt eller uforstandigt.